

Вестник ВАРНАНСКИ ИНВАЛИД

Юбилейно издание на фонд „ИНВАЛИДЕН ДОМ“ при д-во „Инвалид“ в гр. Варна.

Жертвите от войната.

Много се е писало и приказвало за жертвите от войната. Преса, политици, партии, власт — всички тия фактори в нашия обществено-политически живот не са могли да отбягнат въпроса за положението и участието на няколко стотинте хиляди български мъже, жени и деца — жертви на последните седемгодишни войни, които България води. Ала както в всичко друго, което се отнася до интересите на долните слоеве у нас, така и тук тия фактори не проявиха достатъчно чувство на искреност, желание за действие, разум за ефикасни мерки и щедрост за отпускане средства.

Защо е всичко това?

Очевидно, липсата на патриотизъм е главната причина, защото който обича отечеството си, той не обича само земята в която се е родил и живее. А племето, що го е родило и що го храни, който приказва противното той съзнателно лъже другите и изменя на светото отечество, той предумишлено бяга от изпълнение на първата си гражданска длъжност: да работи за благоденствието на своя народ.

Но такива граждани и партии, които остават глухи и слепи спремо нуждите и страданията на своя народ са престъпници. Те съзнателно убиват в широките народни маси основната мисъл за необходимостта от обществената солидарност, без която не може да съществува и успява нито едно човешко обществено, а още по-малко държавата.

И наистина, какво е днес положението на жертвите от войната? — Нито повече, нито по-малко от плачевно. С изключение нищожна част от тия жертви, които имат добро състояние, гражданата маса разчита за съществуването си на мизерните трохи, които поддържа държавата и разните благотворителни учреждения.

Всекидневно ние сме свидетели на една армия от просеци, подлагащи ржка из улиците и кафенетата, ругана, отритвана и унижавана. Една друга армия от вдовици, майки и деца тоже оставена, забравена, с хлътнали бузи, бледни лица, облечени в дрипи, без подслон, гладуваща без просвета тънеща в мрак, мизерия, принудителен разврат и оскръбление.

А кой докара тия нещастници до това състояние?

Никой друг, освен тия, на които народния труд и народното богатство бяха съждали милиони палати, чифлици, фабрики, търговия, предприятия, разкош, веселия, сила и власт! Те водеха и ръководеха съдбините народни и техния интерес и техния ум стигна до там, че нашата най-плодородна и хубава страна обрмна в гладна пустиня, а нашето младо, кораво и жизнеспособно племе — безсилно да се бори с болестите, раните и ужасите, що му донесе дялото на неговите управници. Стотици хиляди млади, жизнеспособни мъже лежат убити в земята, други толкова са без ръце, без крака, без очи, скитали се по всички краища в България, още толкова жени и майки, като черни сенки доплакват страданията от минали и минути, два пъти по толкова сираци без хляб, голи без училища — просто мърт по липса на обществена грижа. Ето, това са плодотворите, за които никой от причинителите не иска да поеме отговорността и доблестта да помогне.

Няма средства! — това е единдушния отговор.

Няма средства?

Вие, които разполагате с толкова обширни палати, щото и за кучетата ви има по две стаи; Вие, които имате толкова пари, та сами се чудите как да ги прахосвате в разкош и изливства; Вие, които от преяждане и удоволствия сте си изменили телесните форми; Вие, на които с хиляди бядняци работят та за вас няма място в собствените ви фабрики за труд; Вие, които зиме не излизате из вертепите и местата на удоволствията, а лете се излежавете по сенчести курорти и бани — Вие нямате средства?

Не! Вие имате в изобилие средства, но вие нямате друго — човештина, народолюбие, съвест и сърдце, ето какво ви липсва!

А власта! Тя също така вдига рамене и казва няма средства! — Но оня властник, който не хае пред страданията и охканията на жертвите от войната, той е нехаен властник, ненужен управник.

Очевидно, нещата не стоят на едно място. Жертвите на войната по пътя на страданията проглеждат и всички ще прогледнат. Те ще видят, че

силата е основа на всичко, че силата е създала дадено отношение на нещата, че тя ги крепи, тя ги изменя и че апелите на страдащите към причинителите на тия страдания ще си останат на празен хленч, глас в пустиня, ако няма сила, която да отвори заткнатите уши на управниците и да ги застави да правят не това, що правят.

Това неменуемо иде. Нищо не ще го спре. Тежко томува, който ще поиска да го спре.

Ние от ново обръщане вниманието на управляващите фактори, че те трябва да намерят средства бързо и ефикасно да облекчат положението на жертвите от войната, како турят твърда ръка върху кесите на тия, които от кръвта и страданията на жертвите от войната създадоха и продължават да създават милионни и милионни лева и други несметни богатства.

Социалното положение на инвалида.

При нормалните отношения на съвременното общество социалното положение на обществените групи, както и на отделната личност се определя от онова място, което те заемат в икономическата организация на самото общество. Тая организация се явява като нещо определено за известна епоха и на нея отговаря една съответна структура на самото общество. Тук обществените групи, наречени класи, сами са намерили своето социално положение съобразно тяхното отношение към цялата икономическа организация. Отделната личност тук носи социалния отенък на класата, към която принадлежи тя.

Това е при нормалните отношения на обществото. Но тия отношения лесно могат да бъдат нарушени чрез особено важни събития, от естество да разстроят цялото общество. Това са войните, като проява на общественно-исторически катаклизми. Между другите злини, войните създават една особена общественна категория от хора, чийто социално положение, изменило се в едно кратко време, се явява като резултат не вече на едни нормално развити се икономически условия, а продукт на едно дерайлиране из живота, чрез отнемане физическата възможност на тая група хора да изпълняват своите функции в стопанската организация на обществото. Това са инвалидите от войната. Заемащи преди войната известно положение в обществото като работници, чиновници,

служачи, дребни занаятчии, земледелци и пр. с съответно социално положение благодарение работата, която са могли да извършват още физически здрави, след като войната ги е осакатила, отнела им е възможността да продължават същата стопанска дейност, те изпадат в едно по-друго положение. Отнета тяхната работоспособност, те вече не могат да дават онова, което по-рано са дали в обществото. В своето съществуване те изцяло са предоставени вече на помощта и милосердието на обществото. Това общество, по чийто вина те изгубват своята работоспособност.

Но това общество, тъй възискателно нявга към тях по изпълнение на „отечествения си дълг“ сега, когато те са станали непотребни, то с досада почва да гледа на тях, като на една „тежест“.

И така инвалида забравен и отритнат от обществото постепенно потъва все по-дълбоко и по-дълбоко в своята социална мизерия, достигайки да се приравни с най-долния обществен слой — просиячеството. Като социален елемент инвалида стои по-долу от пролетария, който все още има възможност да даде нещо на обществото за да иска нещо от него. Инвалида не може и това да дири. Своето право на съществуване той крепи върху филантропическите чувства на обществото, което често е тъй жестоко, за да го доведе до просиячката тояга. Инвалида няма здрава опора в икономическата структура на обществения живот. Той е, един вид, увиснал на въздуха и това е което създава трагичната неопределеност на неговото положение.

Пред съзнателния филантропизъм на обществото нему не остава нищо друго освен организираното въздействие на инвалидите върху това общество, за да се замисли повече за мизерията на инвалида.

В тая борба мястото на инвалида е при ония, които са огнетени от днешния порядък и се борят срещу всички неправди и мизерия.

4. VIII. 1923 г.

Д-р Г. Петков.

На гърба на всеки охолник по един инвалид.

Има ли някой, който да не знае, че инвалидите получават пенсии в размер, който ги обрича на мизерия, а някои на буквален глад? Има ли някой да им оспорва правото на човешки живот чрез държавната пенсия? Кой не знае оня морален и материален погром, който се пада на десетки и стотици хиляди семейства на инвалиди, оня океан от неволя и

беспомощност, който зале тия заслужили на отечеството хора? Требва ли да се изтъква отговорността, страшната отговорност на държавата, на обществото за мизерията и мъките, за страданията и глада на ония сираци и вдовци от войната, всичката вина на които се заключаваша в това, че техните бащи и мъже паднаха за защита на отечеството?

И какво по-ясно, по-логично от това, че щом поскупването на живота налага едно увеличение на чиновническите заплати, за да могат хората да просъществуват, то същото такова увеличение се полага и на пенсиите, за да могат и тия хора да просъществуват.

Мжката е другаде: средствата на държавата. Обаче, по този въпрос има думата Министра на финансите и правителството.

Мъките и страданията на онова население на България, което съставляват чиновниците, пенсионерите, инвалидите са резултат и последствие от една конектура, която създаде и създава изгоди за цели класи български граждани, в селата и градовете. Тия класи използват положението. Те трябва да поемат и разносците.

На гърба на всеки охотник трябва да качим по един инвалид.

Същевременно икономии и икономии на държавния бюджет, премахване на пражосническото.

Кир. Г. Попов

(директор на статистиката).

Народният дълг.

Когато по силата на ред обстоятелства, верно преценени или не, уместно или неуместно, въпроси които не поставяме на разглеждане в настоящите няколко реда, българският народ бе заставен да прибегне до силата на оръжието за разрешаване на нашите големи национални въпроси, тогава, в дните на вихреното увлечение, малцина виждаха и преценяваха, че скоро хубавите минути на пламналия идеализъм ще минат и ще настъпи печалния трагизъм от това голямо събитие, в което така лековерно народа ни бе хвърлен.

За това развире се не бяха виновни тия, които макар и със сити от мъки сърца, проявиха героизъм за спасяване на страната и уцеляване на нейната свобода и независимост.

Хиляди синове на страната ни, сложиха костите си, а други хиляди се лишиха от здравето си, от целостта на своя организъм, за да изпълнят достойно своя дълг към родината си, намираща се вече в опасност.

Синовете на народа с големи усилия и скъпи жертви изпълниха достойно своя дълг: страната беше спасена и нейната свобода защитена.

Урагана мина, настъпи затишие, всред което можеше да се наброят изобилно дадените жертви и материални богатства.

По стръмните чукари и равни поля престанаха да тупят сърцата на хиляди синове на народа, а по градове и села заскитаха сенките на много още хиляди, изнурени и

измжчени от грозна мизерия: Инвалиди.

За тяхната печална участ сж посветени настоящите редове.

Те дадоха много, дадоха най-ценното — здравето си, за да се откупи човешкото безумие!

От тях — от тия нещастни инвалиди, числото на които от последните войни е колосално — повече от 10 милиона, обществото, народа взе много през време на войните, за да не им даде нищо, или почти нищо, след свършването на войните.

И тук е големият въпрос: изпълни ли народа своя дълг към тия нещастници и кой и как трябва да се подпомогнат те, за да се облекчи грозното положение в което се намират хилядите инвалиди.

Требуваше ли да се оставят тия народни синове, да протягат ръка и да молят за помощи или требваше да се намерят средства от тия които останаха щастливи и доволни и да им се отнеме малко от техните средства за облекчение участи на инвалидите, върху ранените плещи на които се запази свободата, имота и честа на здравите.

Безспорно, държавата ни е бедна, Големи тежести лежат над нея! Нейните средства сж слаби.

Но все таки има пжтища и средства, към които с право може да се прибегне, за да се облекчи положението на нашите инвалиди и на всички пострадали от войната семейства.

То е: Като се отнемат незаконно придобитите богатства през време на войните и с това се осигури една сигурна и достатъчна поддръжка на пострадали от войните

Така народа би изпълнил своия дълг към тия, които не пожалиха най-ценното — живота и здравето си, за да запазят съществуването на страната.

Това е материалната страна на въпроса, а досегнем ли се до моралната страна, всички преживели ужасите на грозното човекоизтребление, трябва, заедно с всички сираци и инвалиди от войните да викнем:

Никога по-вече война!

К. Караиванов.

Инвалиден дом в Варна.

Дружество „Инвалид“ в града ни е взело решение да тури основата на един фонд за постройка на инвалиден дом в Варна.

Варна един от най-големите градове след София трябва да има една къща, един дом, където да се приютяват инвалидите от техните войни, техните сираци, техните сиротни стари и немощни бащи и майки.

Още повече, че Варна е курорт, където могат да намерят облекчение на своите болки придобити от войните мнозина инвалиди от цела България.

Една похвална идея, една належаща нужда. Един дом, където да намират прибежище неустрашимите герои на този народ трябва да краси Варна. Той ще бъде една гордост за града ни, една национална светиня, която ще сочи на поколенията нашето отечестволубие и нашата хуманитерност. Той ще им говори повече от безмълвните паметници, колко сжт красиви и идейни да бъдат те. Той ще ги научи да се покланят пред героизма на де-

дите си и да се изпълват сжрдцата им от чувства на гордост и благодарство.

А днес той, давайки макар и временен подслон на останалите от войните родни синове ще облекчи техните страдания и ще даде макар и частица благодарност към ония, които самоотвержено се жертвуха за родни идеали.

Инициативата на д-во „Инвалид“ заслужава горещата подкрепа на гражданството чиято щедрост в случая, трябва да се разлее като балзам над незаздравялите рани на родните герои, за да облекчи страданията им и на техните близки.

Апелираме към всички родолюбци да засвидетелствуват своята любов към родината и към братята ни инвалиди, като подпомогнат щото фонда в една година само да построи на сума необходима за постройка на инвалиден дом в Варна.

А. В.

ИНВАЛИДИ.

Често виждам из пращните улици на шумния град обезобразени до смядни уроди да простират ръце за милостиня. Как болно ми сви-ва сжрдцето това!

Те просят милостиня от тия, които бързат джобове с пари да натъкват, ил жаждата си с разни пива да уталожат, или пжк бързат в вертепи да се забравят. И не свян в тяхния поглед се сжзиря, а ужаса на душа героична и безмълвното негодувание на борците, които за правдата народна отрекоха се от всичко драго, за да се принесат в дар пред жергвеника на общото благо.

Взрете се в тез сакасти, еднооки, шо мжлком минават край вас! В тех ще познаете героите, които във вихрен полет се носяха по скалистите върхове на Македония ил по бреговете на буйния Вардар, по безкрайните равнини на Добруджа или пред крепките стени на Одрин, Чатаалджа. Те са жертва на подвизите, които в цял народ възбуждаха, преди няколко години само, горда радост и несвятна сметка за границите на Нова България. А днес? — те влачат едва сзоеото съществуване покрай къщи като палати и безумения въртеж на пиршества, в които дребнавия герой на времена дребнави, понякога салт ще дигне чаша и сжс сжзнание, че изпълнява дълг свещен, ще пие за минала слава наша.

Тжй днешния живот отрича жертвите на подвизи велики, над които вече забравя се спуска.

Колкото пжк се отнася до държавата, чиято дължност е да не изоставя своите бранници, тя за инвалида е мащеха, която му подхвърля пенсия толкова нищожна, че сумите, които доволника изразходва на своето куче, са далеч по-големи. Така жертвите и героите от епичните борби през последното десетилетие са оставени да влачат немил живот.

Изпълниха те своя дълг към общество и държава.

Държавата и обществото изджлжиха ли им се?

Е. М.

Четете В-К „Инвалид“
едничкия защитник на пострадали от войните

Клетите герои-инвалиди.

Писа се твърде много за клетите български герои-инвалиди. Срам ме е да пиша и аз, защото знам, че с това само ще ги възбудя и предизвикам. Те не искат повече слова, а искат хляб, облекло и човешки живот.

Ск. пи герою, аз сам сжм беден и нося ступена ръка от войната. Позволете на мен да оплача вашите болки, да дам отзвук на вашето възмущение и отчаяние и да заплюя тия за чийто интереси дадохте краката, ръцете, очите и живота си и които днес най-подло се гаврят над вашата черна сждба.

— Бяха славни дни, когато вас, в името на родни интереси — хвърлиха в страшна сеч. Опиянени от любов към скъпата майка — родина вие летехте и нанасяхте удар след удар. Вие презрехте всичко на тоя свят и запазихте родното име.

Вие се бихте с чест за България. Бихте се през сжлзи през глад и мизерия, боси и голи, по пламъка в гърдите помиташе мъки и страдания. А войната бе страшна, врага многоброен. Жертвите растяха. Оставаше само един пжт за вас. — Пжти на позора или на честта. Пжти на позора, на родното безчестие, на калта — не пригърнаха вашите сжрца.

По-добре без ръце, без крака, очи, по-добре живота дори — и вие ги дадохте пред светлия олтар на родната страна.

Родна чест и бащин кжт чрез ваши напжн и ваша кржв се енаси. Врагът проклет не успее в своя пжклен план.

Стигна ехото на войната. Оставали сакасти, вие не плакахте, защото сжзнание мощно ви крепеше и вярвахте силно, че веред родни братя за които се бихте, вие ще сте щастливци през вашето нещастие и ще изживеете леко последни дни.

Но какво сте днеска? — гинете в мизерия гладни и голи. Вие бехте безстрашни и вервам врага още трепери.

Сега, вашите очи потъмняват вече, погледа ви е мрачен, наляващ уплаха, а светло чело ранни бръчки спледи. Вие не сте хора, а сте черни сенки.

Юнаци на земя страдала, горчивата чаша кога ще се свърши — или до гроба си беден ще да я пиете? Аз тжй ви разбирам и често сжм слушал:

„Убийте ни вече, щом сте ни презрели, защото и без това сме живи умрели!“

Черни сенки, вашето проклятие, вашия вик отчаян, дали ще проникне в тжжстите сжрца на тия, за чийто угода и алчност животинска лехте си кржвта? Дали ще проникне, дали ще раздруса волските сжрца? Не вервам, плача не раздруса коразни сжрца.

— Дали има смисъл още да се плаче пред тия кои са с ръце в злато и души в калта?

— Не е ли по-верно, не е ли унижение за тоя да плаче, когато юнашки знае той да мре? Вие вече сте сонки, пжтници на гроба. От вашите редици всекидневно некой си отива. Сжберете сетни сили и в строй заявете последното си слово.

Вашите тела са слаби, но духа в гърдите ви е все тъй велик...

— Позор за вас, вампири народни! Вие, които пратихте народа на заколение, а останахте тук и чрез кръвта на хиляди герои, чрез сълзите на милиони майки, бащи, жени и деца трупахте несметни богатства. Проклятие, проклятие извикват по вас стотиците хиляди сирашки гърла.

Днес тия, които вие пратихте да се бият, а вие останахте спокойно зад техния гърб, тия които вие тъй лицемерно величаехте, нарихте титани и чутковни герои, мржт от глад, а вие нехаеете и ги оставяте да просят. И когато тия просяци, славни някога герои ви поднесат подписка за помощ, вие разписвате само по 5 лева. Когато тия сакати герои светци устройват вечеринки и забави в помощ на тяхната празна каса, вие се срамите да ги посетите. Местата в театъра в такъв случай винаги стоят празни, за да напомнят вашите мизерни души. А сжките вие, когато ще играят балет полуголи рускини, при цени на местата прекомерно високи, тиъте през глава, надпреварвате се и пжлните най-патриотично техните джобове. Срам!

Отвори се, майко черна земя! Погълни и едно смачкай в черните си пригръдки червите на хубавото бжлгарско племе. Аз вервам, че и ти виждаш и ти плачеш пред тоя позор. Отвори се, за да не бждеш тжпкана по-вече.

А какво ще струва на нашите милионери, струпали богатствата си чрез кръвта и нещастията на тия герои, да отделият само по няколко хиляди лева за тях? Да се ограничат временно от разврат и пиршество? Нищо! А за нещастните инвалиди ще струва значително подобрение на мизерния им живот — изсушаване на кжржавите им сжлзи.

Вразумете се, защото за вас днес тия здрави някога бжлгарски чада кретат сакати и измжршавели по родната земя.

— Най-сетне вие не сте ли бжлгари? Вжв вашите жили не тече ли бжлгарска кръв? Не тжпчите ли и вие свещената бжлгарска земя, която тия страдалци днес, спасиха от безчестие и позор?

Държавата трябва най-сетне да погледне най-сериозно върху сждбата на инвалидите, защото те изпълниха достойно джлга си към отечеството, а сега е ред на отечеството да изпълни джлга си към тях. Нека имаме предвид какво са направили едно време Атина и Рим за онези рго patria boene merites. А сега след тия войни какво са направили другите воювали джржави за своите инвалиди. В Германия на инвалида се гледа като на светец. Власта ги е привилегировала и осигорила сжс спокоен и честит живот до гроб — това което те напжлно заслужават. Вжв Франция те се обожават. Знаменития инвалид-дем дом в Париж спира погледа на всеки минавач — чужденец и го кара неволно да си снемеш шапката. И така, е почти

вжв всички воювали джржави. Днешното наше правителство не е виновно за нещастията на Бжлгария и това на инвалидите, но пжк не сж виповни и последните, че изпълниха достойно войнишкия си джлг. Нека знае джржавата, че ако тя не вземе на време мерки, и не облекчи участва на нейните инвалидни членове, морала всред народа ще падне и повторно тямжчно ще може да го поведе в борба при случай, когато ще трябва с оръжие и кръв да запази своята целост и чест. Не бива да се загноава джлбоко в душата на народа, че е голяма лжжа какво „отечеството не забравява своите храбри синове“. Добрия урок от казармата, трябва да се последва с дела от джржавата.

Б. К.

За инвалидите.

Днес е патронния празник на инвалидите. Това ми навева неволно мисълта, че тия, които оставиха частица от телото и душата си по кжржавите бойни полета за доброто и благоденствието на народа, намират в себе си сили да забравят своите страдания и да се наравдват и те на свободата, която е тъй тесно свжрзана с техната сждба.

Положението на повечето наши инвалиди е тжврде тежко. Войните им отнеха възможността да се грижат за себе си и за своите близки, а джржавата, която требваше да осигури материалното им положение за да заживеят и те както всички други, не се отзова с всичката нужна готовност и средства към изпълнение на тая своя задача. И не че липсваше добро желание за това: всички беа и сж джлбоко проникнати от сжзнание на джлг към тия, които в вихрения устрем към свободата останаха немошни. Но липсваше самата възможност.

Войната изтошава винаги стопанските сили на народа и това изтошаване се чувствува особено рязко, когато тя вземе злополучен край. През последните десетина години бжлгарския народ преживя трагизми, каквито едва ли други народи сж преживявали. Вжпреки героизма на нашето воинство, вжпреки безграничното себеотрицание и доблест в светлите подвизи за свободата на поробените братя, вжпреки победите една от друга по славни и чутковни, Бжлгария изгуби две войни. И, притисната, унижена, ограбена, тя требваше да поеме непосилни за нея милиардни заджлжения спремо чужденци — победители. Последните малко се грижеха, че Бжлгария е стопански разнебитена, че тя няма вече богатства, че най-плодородните й земи се ограбиха и че има свои вътрешни заджлжения, които не тжрпят никакво отлагане. Едно от тия заджлжения тя има към инвалидите.

Тези, които сж били най-близко до смжрта, те имат най-много право на живот. Жертвата е истинна и оправдана само когато е свжрзана с един идеал. Защото идеалът е върховното чувство в човека: той го вжзражда и прави благороден.

Идеалът на нашите инвалиди беше свободата. О този пламенен идеал в сжрдцата си те някога славни войници, пожертвуваха частица от себе си. С този сжщия идеал празнуват те днес своя патронен ден. Днешния ден за тях е денът на свободата. А свободата е най-вишия идеал, който природата е сжждала и сляла с нашето сжрдце.

Днес празнуват идвалидите. Празнуват всички: и ония, които поради тежките за тях времена очакват днес материална подкрепа от своите сжграждани, празнуват и тия малцина от тях, които не се нуждаят от тая материална подкрепа.

Днес е празника на инвалидите.

Народа остава да покаже, че сжзнава и цени своето минало. Успехе на стремежа да подобрим бжднината си е винаги в зависимост от нашето сжзнание за миналото. А пжрвия блен на всеки просветен народ е бил и ще бжде винаги: добрата и светла бжднина.

Варненските граждани, които са се отзовавали винаги с готовност и присжрдие към всеко дело с благородна цел, не ще останат равнодушни към делото на нашите инвалиди.

Нека днес всички вземем най-живо участие в празненството. Нека им отдадем своята пжлна морална и материална подкрепа. Нека покажем, че им сжчувствуваме че разбирате болките им, че сме с тях.

Нека облекчим участва им.

Кирил Добрев.

На поклонение.

Всяко неделно утро, когато сжлнцето целуваше златните островжрхи кжрстове на катедралата и над кубетата гжлжбите се кжпеха в сжлнчевите отблясжци и милваха рожбите си, пжрвия тежжж камбанен зов прозвучаваше над спящия град.

Бавно звуците на камбаната се откжсваха като вопли от многострадална душа и проникваха из най-отдалечените квартали, дето тжрсеха сжрдцата на страдащите за да се стопят в тях.

В свежето утро те не беа камбанни звуци, а като че ли стонове на печална майка по загинали рожби.

Бавно проблесваха кубетата на катедралата. Сжлнчевите лжчи се чупеха по тях и те приличаха на големи златни корони на старинни светии.

В такъв молитвен час една жена с две дечица, в ржце сжс свежи цветя, коленичеха пред паметника на падналите

за родината герои на площада пред катедралата и се унасяха в сладката камбанна песен. Те приличаха на скулптурна група молеши се по загубата на нещо сжжпо, незабравимо.

След малко майката ставаше бавно, целуваше цветята, повдигаше своя невжрстен син на ржце и той обкичваше бронзовата статуя с оросените с сжлзи цветя, под нозете на която проблесваше златния реквием — **на падналите за родината безсмжртници.** Детето мжлвеше: „на незабравимия татка“.

Майката снемаше младенеца и потапяше лице в костеливи ржце.

Камбанните звуци капеха като едри сжлзи над града. Като че ли някаква безутешна майка оплакваше безименните си страдания.

Тогаз жнната виждаше образа на своя мжж, застанал на местото на бронзовата статуя войник в боево снаряжение, измжчен, изпит, понесжл нечуваните мжжи на боя, като й реди своя свет завет с прости, но покжртителни слова; ... „И ако падна в страшната битка и никой гроба ми не узнае, децата ми всяка неделя пред паметника води и с цветя обкичвай го ... и коленичи там моя дух ще се вестява над тебе и над рожбите ми, за да ви напомня за моето безсмжртие ... Така ще пребжда аз в сжрдцата ви ... в сжрдцата на децата ми ...“

Майката се сепна от мжка, образа изчезна и сжлнчевите лжчи осветиха строгото лице на бронзовата статуя — безмжлвна и студена.

Снопове лжчи накачаха по свежите цветя и загледана в тях, ней се стори, че тога са далечните милувки и привети на нейния мжж.

Камбанните звуци плавно се лееха и като че ли те не плачеха, а се сплитаха в тжржествен химн на Надеждата.

Жената поведе децата си под звуците на този химн и бавно влезе в цжрквата.

А. В.

За нашите инвалиди.

„Най-почтеното место на земята, кждето бих предпочел да влеза, е дома на инвалидите“. Наистина, влязаш в този дом на човешко физическо осакатяване, душата ти се потжрса от печалната гледка, а сжрдцето се пжлни с умиление и благоговение пред тия герои. Неволно се питаш: „Защо дадох тия безумци сжкните си ржце, крака и очи? В името на какво жертвуваха те своя живот—защо ослепаха те?“

Ето този вжпрос, който заслужава внимание и правилен отговор, далеч от субективни схващания и партизански бес. Отговор, който да бжде логическо заключение за мислите, поривите и чувствата, които са движили тия герои към самопожертвуване и дела, достойни за подражание. Да дадеш живот и необходимото, за да чувствува, че живеш; да достигнеш даже до положение, самия живот да ти бжде тежест, а това е почти у всички

орган на Общия Сюз на инвалидите, вдовиците, сираците и родителите на загиналите през войните в България—Ст. София. Излиза всяка седмица и струва за година 30 лв. в предплата.